

నాటి వ్యక్తులు

సొంపులు కాలేటి తెరవగానే ఈ వార్త ఒక్క సారిగా కాలేటి అంతటా గుప్పుమంది... అప్పుడే ఈ సంగతి అందిరికి తెలిసింది.... అందరూ నిజ్జారంగా వెళ్ళుకునే వాళ్ళే! "మూతి ఎంత చిత్రమైన హాసీ" అని నేనూ ఆశ్చర్యపోయాను.

* * *

కాలేటిలో చేరింది మొదలు అడ పిల్లల్లో మూతికి, మగ పిల్లల్లో దామోదరానికి ఒక్క క్షణం వదలేకాదు. ఇద్దరి మధ్య పచ్చ గడ్డి చేస్తే భగ్గుమనేటి — ఇద్దరూ ముఖాముఖీ ఎప్పుడూ పోట్లాడుకోలేదు. కానీ ఒకప్పు మూసే ఒకరికి చెప్పలేని ద్వేషం కీర్తనలను కనం ఉండేవి... మూతి నూలంగానే అక్కరణ గల వ్యక్తి — జంబుడికి ఉన్న ఇళ్ళున్నానికి తోడు ఆమెకు జన్మతా వచ్చిన పొందర్యం, చదువులో ఆమె కనపరచే తెలివి ఆమెకు మంచి అలంకారాలు లయినాయి. ఎప్పుడూ ఉత్సాహంగా నవ్వుల వెన్నెలలు కురిపించే ఆమె ముఖంలో తేజస్సు ఎవరినైనా ఇట్టే ఆకర్షిస్తుంది. ఆమెకు చూడగానే ఆమెలో ఏదో సమ్మానన అక్షి ఉందని పిస్తుంది.... వెయ్యి మందిలో నిల్చున్నా సరే మూతిని చూసి "ఆ అమ్మాయి ఎవరు?" అని అడగాలని పిస్తుంది. అంతటి ఆకర్షణీయమైన మూతి ఆమెది. ఆమె అంటే కాలేటిలో అందరికీ గౌరవం. అటువంటి మూతిని చూసి దామోదరానికి ద్వేషం... కాలేటిలో చేసిన మొదటి రోజుల్లో మూతి దామోదరం అంటే హాడలి పోయేది... మూతి ఏ పని చేస్తున్నా సరే ఎలాగో దామోదరం కంట పడేది. ఇక అది ఇష్టపక ముందుకుని అందరం రోజు మీద నడిచే టప్పుడో సేము క్లాసులోంచి లేడీస్ రూములోకి వెళ్ళేటప్పుడో క్లాసులో ప్రాసెస్ వర్ తేనప్పుడో తన మిత్ర బృందాన్ని ముట్టూ చేర్చుకుని చేకోకాళు, వెళ్ళిరింతలు ప్రారంభించేవాడు దామోదరం—

రోజూ సాయంత్రం ఇంటి దగ్గర మూతికి పినతండ్రి సైకిలు నేర్పేవాడు. ఒక రోజు ఆయన మూమూలుగా ఆమెను సైకిలు ఎక్కించి కొంత దూరం వెలు వెళ్ళి తరువాత బేల్తెప్ప సరి చూసుకోమని ఆమెను ఒకదాన్ని వదిలేశాడు. సైకిలు చాలా దూరం విసురుగా వెళ్ళిపోయింది. అక్కడ అనడానికి ప్రేకే వెద్యుడం ఆమెకు చేతకాలేదు. సైకిలు రోడ్డు వక్కలు తిరిగిపోయి ఒక చెల్లెడు దామ్ ఇచ్చి వదిలిపోయింది.... ఆ సేను కాస్తా దామోదరం కంట పడింది.... అప్పుడే కోతగా ముగ్గురు మదాతీల విడుదలై తోళ్ళో ఆడుతోంది. అందులో సాట ఇష్టపక

ముందుకుని మ ర్నా డు కాలేటిలో "రాలిపోతివా మూతి!" అంటూ రాగాలు ప్రారంభించాడు దామోదరం. కాలేటిలో ఒకసారి స్వాతంత్ర్యవానికి స్టాగ్ బోయిస్ట్ చేయించినప్పుడు మూతి చేత సాట పాడించాడు ప్రెస్టిపోల్. ఆమె పాడుతుండగా మగ పిల్లల చాటునుంచి "ఆహో కనన్ బాల కంఠం ఎరువు తెచ్చు కుందిరా! బేకపోతే శావిద్యానికి ఇంత మంచి కంఠం ఎక్కడిది!" అని అరిచాడు దామోదరం.

మొదట్లో దామోదరాన్ని చూసి మూతి చాలా భయపడేది.... ఒక రోజున కాలేటిలో బాల్ మింటన్ ఆడి ఆడపిల్లలందరం ఆలస్యంగా బయలుదేరి ఇంటికి నడిచి వెళ్ళుతున్నాం.... జానుపండ్ల తట్టతో ఒక అమ్మి మాకు ఎదురయింది. దగ్గరికి వచ్చి "పళ్ళు కొంటారా అమ్మా!" అని అడిగింది... తట్ట దింపించి నేను, మూతి, ఇందిర, సరోజ వళ్ళు కొన్నాం. ఆ అమ్మి వెళ్ళిపోయింది.... అప్పటికి స్కూలులో అందరూ

శ్రీమతి వి. ప్రభావతి

వెళ్ళిపోయింటారని రోజు మీద ఎవరూ తేరుకదా అని హాయిగా కబుర్లు చెప్పకుంటూ వళ్ళు తింటున్నాము. మూతి కూడా వండు తీసుకుని అప్పుడే తినబోతోంది. ఇంతలో దూరంగా సైకిలు మీద దామోదరం కనిపించాడు "అడుగో మూతి దామోదరం!" అన్నాను — అంతే హాడలి పోయి తిరబోతున్న జానుపండు కాస్తా జారవిడిచేసింది మూతి. అప్పటికే మాకు బాగా దగ్గర వచ్చేసాడు అతను — "అందవి పండ్లకోసం అగ్రులు చావటం వె రితన సున్నారు పెద్దలు — అందిన పండును కూడా అరగించ లేక పోవలొచ్చి ఏమవలో చురి!" అంటూ మమ్మల్ని చాటి రివ్వున సైకిలు మీద వెళ్ళిపోయాడు.... అసలు ఆ పళ్ళ అమ్మిని సంపించి కూడా దామోదరమే ననే సంగతి తరువాత తెలిసింది మాకు!

మరొకసారి — సాయంకాలం కాలేటి వదలగానే ఆడపిల్లలం అందరం కలిసి ఇంటికి బయలుదేరాం — కాలేటి బస్సు అప్పటికే వచ్చి సిద్దంగా వుంది — చాని నడిచి వెళ్ళాలనే సరదా కొద్ది, నివరమూ బస్సు ఎక్కలేదు.... కొంతదూరం వెళ్ళేసరికి వెనకనుంచి కాలేటి బస్సు వేగంగా వచ్చింది — మా దగ్గరికి రాగానే బస్సు స్టా చేశాడు డ్రైవర్ — బస్సు సుమ్మల్ని దాటు

తూండగా వుట్టోర్డు మీద నిలుచున్న దామోదరం మా వేపు తిరిగి కెవరూ క్లిక్ చేశాడు, అంతే—బస్సు మళ్ళీ మూమూలు వేగంతో వెళ్ళిపోయింది. కళ్ళు మూసి తెరిచే లోపల అంతా బరిగి పోయింది... మర్నాడు క్లాసులో అతను "కనన్ దేవి ప్రాసెస్ అందిరా నా దగ్గర మీ కెవరికైనా కావాలా? కనన్ దేవి ప్రాసెస్ వ్యాజంకే ప్రాసెస్ చాలా బాగుంటుంది గదరా?" అని వాగుడు ప్రారంభించాడు....

ఆ రోజు క్లాస్ విడిచి వచ్చేగాక మూతికి కళ్ళున్న పర్యంతం అయింది; దామోదరం చేసిన పనికి చాలా దాధపడింది.

"చూడు సావిత్రి! ఇతని వ్యవహారం చురీ మితి మీరి పోతోంది — నాకేం చెయ్యాలి తోచటం లేదు" అన్నది మూతి...నే నేమీ సమాధానం చెప్పలేదు.

"నా సూటోలు 'అతని' దగ్గర ఉన్నాయనే సంగతి పెద్ద వాళ్ళవరకైనా తెలిస్తే ఏ మనుకుంటారు చెప్పి సావిత్రీ!" అన్నది మూతి భయంతో. "పోసలే మూతి! దానికి అంత భయపడుతా వెండుకు?... అవి అతని పుస్తకాల బీరుమాలో దాచుకుని రోజూ కర్పూర హారతి చేతిగిస్తాడు— మంచిదేగా!" అన్నాయి సవ్యకూ.

"నీ ఊరుకో సావిత్రీ—పుస్తక మదీరు... అతను ఒక్క పోకిరి వాడు — పొగరు మోతా—రాడీ!" అన్నది మూతి రోషంతో.

"అతను నిజంగా పోకిరివాడే అయితే మిగతా ఆడ పిల్లల డోరికి పోడే?... అతనికి ఒక పో నీ మీద—"

"సావిత్రీ!" — అరిచింది మూతి రోషం పట్టి లేక... ఇక నేను మళ్ళీ ఆ ప్రసానవ తేలేదు.

కాలేటి జీవితంలో సంవత్సరాలు మారినా దామోదరం ప్రవన సరో మూతం మార్పు రాలేదు... మూతి అంటే అతనికి ఉన్న అలుసు వానాటికి పెరుగుతూనే ఉంది ఒకసారి దామోదరం స్కూలులో యూనియన్ ప్రెసిడెంట్ గా నిలబడాడు. మూతి తన ఓటు అతనికి వెయ్యలేదు. అంతేదాదు, మా అందరి చేతా కూడా బాదునాల్ చేయించింది. తేడీర్ అందరూ అతనికి వ్యతిరేకం—అయినా అతను ఓడిపోలేదు. గెలిచాడు.... తరువాత తెలుగు ఎసోసియేషన్ మీటింగులో ఎసోసియేషన్ ప్రెసిడెంట్ ను తేడీన్ తోలచి ఎప్పుకోమన్నారూ ప్రాసెస్ వర్ — వెంటనే దామోదరం తేచి నుంచుని "ఇన్నోవేట్ మూతి" అన్నాడు సెపో

లియన్ పోజింగ్. వెంటనే ప్రక్కనే ఉన్న అతని స్నేహితుడు ఒకతను స్వింగ్ బొమ్మలా లేచినుంచుని "టెనెంట్ ది ప్రెసోజల్" అన్నాడు—అతని స్నేహితులంతా కూడా అతన్ని బలవరుస్తూ హర్షధ్వనాలు చేశారు.... అనుకోకుండా మాలతి ఏక గీవంగా ఎన్నిక అయింది. ప్రాఫెసర్ లోలోపల నవ్వుకున్నాడు. మేము అందరం ఆశ్చర్యపోయాం.

కాని మాలతిమాత్రం— తనను ముందుగా అడగకుండా తనను చులకన చెయ్యటానికే—ఇలా తనపేరు ప్రపోజ్ చేశాడని దామోదరంమీదా, అతని బొద్దాన్ని మెచ్చుకున్నానని నామోద కౌపంతెచ్చుకుంది— అతను తన దురుసుతనాన్ని ఈ విధంగా ప్రత్యక్షంగానూ పరోక్షంగానూకూడా ఆమెమీద ప్రయోగిస్తూనే ఉన్నాడు. దామోదరం ఇంత విచలించిడిగా ప్రవరిస్తున్నాడని తెలిసికూడా ప్రెస్సిపోల్ ఏమీ పట్టించుకునేవాడు కాదు— కారణం అతను చదువులో ఏమీ ఆశ్రద్ధ చేసవరచేవాడుకాదు. ప్రతి సబ్జెక్ట్ లోను ఘనమార్కు అతనిదే. ప్రతి కాంట్రీషనులోను ఘన ప్రైజ్ అతనిదే— ప్రాఫెసర్లకూ ప్రెస్సిపోల్కూ కూడా అతను వెల్లిమోద దేవత!— ప్రెస్సిపోల్కూడా ఏమీ కలగజేసుకోకపోవటం చూసి మాలతికి మరింత రోషం పెచ్చిపోతోంది... క్రమంగా దామోదరం అంటే భయంపోయి ఆమెలో ప్రతికారవాంఛ బయలుదేరింది. అప్పటికి కాలేజీచదువు ఇంకా ఒక సంవత్సరంవుంది— అందరం ఆనర్సు ఫైనల్ తోకి సస్టిము— "ఇహ ఒక్క సంవత్సరం కట్టు మూసుకుంటే ఈ దామిగాటి పేడ వదులుతుంది నాకు— నీ దెక్కడ దాపురించాడో నా ప్రాణానికి!" అనేది మాలతి.

మాలతికోసం క్రమంగా క్రియాభూషం దాల్చింది ఒక రోజున దామోదరం స్ట్రెక్చర్ బుష్ కోటు క్రొత్తగా కొనుక్కున్నాడు; తెల్ల టిషెంట్లు తోడుక్కుని చచ్చాడు కాలేజీకి... అతను లేడీస్ రూమ్ ముందుగా వెళ్ళే సమయం చూసి వెనకనుంచి— ఎరసేరా పేజ్ పాతి దీని అతని బుష్ కోట్ మీద విదిరించింది మాలతి...

ఇక ఆరోజంతా దామోదరాన్ని క్లాసులో తలెత్తుకోటానికి వీల్లేకుండా చేశారు అతని స్నేహితులు—

"బుష్ కోటు మీద ముద్రలు భేషగా ఉవ్వాయిరా నాన్నా! ఎక్కడో వనంతోత్సవానికి వెళ్ళొచ్చినట్లున్నావే ఏమిటి గిరాకి?" అని ఒకరూ, "మున్ననే కొత్తగా కొనుక్కున్నాడురా? పాపం— ఆ స్ట్రెక్చర్ బుష్ కోటు ఆ తెంపేంటూను— ఆ డ్రెస్ లో వాళ్ళి మూసి ఓర్వలేక ఎవరో ఈసని చేసుంటారు," అని ఇంకొకరూ "ఒరే నాన్నా! దామూ! అసలు— వసంతం పుగవాడిమీద ఎప్పుడు చలు తారో? ఎందుకు చలు తారో నీకు తెలుసునా?" అని కొందరూ— ఈ విధంగా అతన్ని ఆ రోజంతా ఏడిపించేశారు... దామోదరం కోపంతో లోలోపల ఉడికిపోయాడు. కాని ఆ గ్రామం అణిచిపెట్టు కుని ఏమీ బరగనట్లుగా మామూలుగా ఉండటానికే ప్రయత్నించాడు... చివరికి ఎలా సాధించాడో గాని— ఆ రోజున ఓర్వలేనివి చేసిన రీతులు మాలతినే

దామోదరం కమెంట్ల క్లిక్ చేశాడు

సంగతి తెలుసుకున్నాడు— అది మనస్సులో ఉంచుకొని ఆమెను అప్పటిను పోయేవాడు; దూరదూరంగా తిరిగి వచ్చే సమయంకోసం ఎదురుచూస్తున్నాడు—

మాలతి ఆ రోజున ఆ పని చేసినదన్నమాటే కాని అంతమాత్రాన ఆమెకు దామోదరంమీద కోపం చల్లారలేదు... ఇద్దరి మనస్సుల్లోను ఉన్న క్రోధం క్రమంగా పెరిగి తారస్థాయిని అందుకుండ్తోంది. ఇద్దరూ తలవనితలంపుగా ఎక్కడయినా ఒక్కసారి ఒంటరిగా తారస్థి ముఖామఖి పోట్లాడుకుంటే ఇద్దరి మధ్య ఇంత రగడ పెరిగేదికాదు— అలా ఎప్పుడూ తారస్థి లేదు సరికదా మాలతి అయినా ఒక్కసారి అతన్ని లేడీస్ రూముకు పిలిపించి పీవాట్లు వేద్దామని అనుకోలేదు— అతను ఒక్కడే ఉన్నాడని తెలిసే ఆధాయలకే వెళ్ళటం మానుకునేది. దామోదరమూ అంతే— మాలతి నలుగురికోసూ ఉన్నప్పుడే అప్పు వెలివేసేలా చేసేవాడని ఆమె ఒంటరిగా వెళుతూంటే అతనూ

ఆమెను అప్పటిను పోయేవాడు; దూరదూరంగా తిరిగి వచ్చే సమయంకోసం ఎదురుచూస్తున్నాడు—

(మీకా 30 వ పేజీలో)

ప.వి.రాజన్

మదరాసు నల్లము

R.S. సుగంధ ముక్కుపొడి

P.V. RAJAN & Co

MADRAS SNUFF.

R.S. SUGANTHA.

MADRAS

ప.వి.రాజన్ & కో
అరకోటం

★ నారీ హృదయం ★

(17 వ పేజీ తరువాయి)

ఇక నారం రోజుల్లో కాలేజీ మూసేస్తారని... మూలతే నేనూ మా దగ్గరవున్న శైలవతి పుస్తకాలన్నీ కచ్చేసి కొత్తపుస్తకాలు తీసుకుందామని శైలవతి రూముకు వెళ్ళాం. అక్కటికి అక్కడ టిటికీదగ్గర నిలుచుని దామోదరం అతని మిత్రబృందం పుస్తకాలు తీసుకుంటున్నారు... మూలతే నారచేసుకుని కిటికీ దగ్గరికివచ్చి పుస్తకాలన్నీ శైలవతియనే కుచ్చింది. కొత్తగా వచ్చిన నవలలేనా ఉంటే ఇవ్వమని శైలవతియనేను అడిగింది. అది విని దామోదరం—

“నవలలు కావాలంటే నవలలు— మహా చదివే కాళ్ళకూ వెళ్ళదూ!” అన్నాడు.

“అనవసరమయిన విషయాల్లో జోక్యం కలిగించుకుంటే సరితం అనుభవిస్తారు” అన్నది మూలతీ.

“ఏం చేస్తారు?—కాబునందును సీతా సీడినీస్తారు. అంతేగా! అంతకుంటే రైల్వం లేదని మాకూ తెలుసులే” అన్నాడు దామోదరం.

“దామోదరం! నీ పుస్తకాలం మరీ ప్రతిమించి దాగిన నడుతోంది... ఇప్పుడప్పు సోసీకదా అని ఊరుకున్నాను... నువ్వు కొంచెం జ్యాగ్రత్తగా ముసులు కోరబం మంచిది” అన్నది మూలతీ తీవ్రంగానే.

“పోనీక ఏం చేస్తావే?—చాలుగా మంచుని నీరికి దానిలా వెనకనుంచి సీతాబట్టం కాదు... నీరసనీతి! బయలుదేరింది!... ఈమెనుకోటిలోడు నవలలు కావాలంటే నవలలు—”

“అల్లే!...నా మొహానికి నవలలు అక్కర్లేనేమో కాని నీవెంకను దెబ్బలుమూతం కావాలి... రాస్కల్.”

—దామోదరం చెంపమీద ఈచ్చి కొట్టింది మూలతీ... ఆ క్షణంలో కోపంతో తప్ప జానే మరిచిపోయింది

ఆమె...నరకరా అక్కడనుంచి లేదోరూముకు వెళ్ళిపోయింది...అక్కడ వున్నవాళ్ళందరూ అశ్రుర్యపోయి చూస్తూ ఉరుకున్నారు... వెనుమాత్రం మూలతీ చేసిన పనికి చాలా సంతోషించాను...ఆమె కోపం రూముకు వెళ్ళి చూశాను... కాని మూలతీని మానేసరికి అశ్రుర్యమేసింది— ముఖమంతా నీరలడి కంద గడ్డలా తయారయింది. కళ్ళు బాదిపోయి ఏరగా జ్యోతుల్లా ఉన్నాయి. బల్లమీద పడుకుని వెళ్ళి వెళ్ళి ఏడుస్తోంది.

“ఏడుపెంతుకు మూలతీ! ముదిపనే చేశావుగా! ఇకనైనా బుద్ధిగా ముసులుకుంటాడులే... బాగా బుద్ధి చెప్పావు” అన్నాను నేను.

“లేదు సావిత్రీ!— చాలా పాఠసాటు చేశాను... ఏమిటో ఆ క్షణంలో! అనేకం స్వప్నలేసావోయాను” అన్నది మూలతీ.

మూలతీని పీదాబట్టం చూడ కెనరికి చేతకాలేదు... ఆ రోజంతా ఆమె మామూలు స్థితికి రాలేదు... తరువాత క్రూరా మూలతీలో ఇదివరకు కున్నంత ఉత్సాహం మనబడలేదు. కాలేజీకి వచ్చినా మా అందరితోనూ ముదాసంగా ఉండేది... దామోదరంమాత్రం ఏమీ జరగనిట్టుగానే ప్రవహించడంతోనూ కులాసాగా ఖుషీగా ప్రవర్తిస్తున్నాడు... అరుచాల వారం రోజులకే నేనంగి సెలవులకు కాలేజీ మూసేశారు.

* * *

సెలవులయి మళ్ళీ కాలేజీ తెరవగానే ఒక్కవారిగా కాలేజీ అంతటా ఈ వార్త గుప్పిస్తుంది... కాలేజీలో అందరూ నిద్రూరంగా చెప్పుకుంటున్నారు—

అందాకా...

శ్లోక

మగ్నాద అంశే నోమిటి నాన్నా? అని అడిగాడు కొడుకు తండ్రికి.

“మగ్నాద అంశేనా—నీ యజనూని “ఏమిటి నీసీఅర్థం?” అని నిన్ను అడిగేవరకు నువ్వు నీ మన్నదని అనుకొనేది” అన్నాడు తండ్రి.

“సెలవుల్లో మూలతీ, దామోదరానికి వెళ్ళి అయిందనీ ఆ రోజున ఇద్దరూ మూలతీని చంపితులుగా కాలేజీకి వస్తారని...”

“ఇహ మూలతీ కనునవ్వులతో మెలుకుతాడు రావోలు దామోదరం!...నా ఏమిట దామోదరం అంటే నిముఖం చూపిన మూలతీనా ఈనాడు అతని చూపుతూ చారికి అయింది!” అని నేనూ అశ్రుర్యపోయాను— అప్పుడు తెలిసింది. చాలు—ఆ రోజున ఏండు కంటి ఏకింది!... మూలతీ అప్పుడు శ్మశానం చేస్తూ ఆమెని గూఢి ముస్తాబుల్లో అర్చించేటట్లే తోకపోయాను—అ మాట రోజ్లో ఆమె మద్యుక్త ఉద్దేశం అప్పటికి ఆమెకే వున్నట్లుగా తెలిసిపోయింది—

సిద్ధమై ఉన్నట్లు అయిన ఒక మహాత్మని రచించిన రావ్యం ప్రతి పుట్టులోనూ సతీతల వ్యాధియాలను ఉర్రూతలూగించినట్లు అడుగుడునూ రోటివాకి మిచ్చుతుంది. నలిగింది మూలతీ నిగూఢి ప్రకృతి! ★

